

Auður Ava
Ólafsdóttir

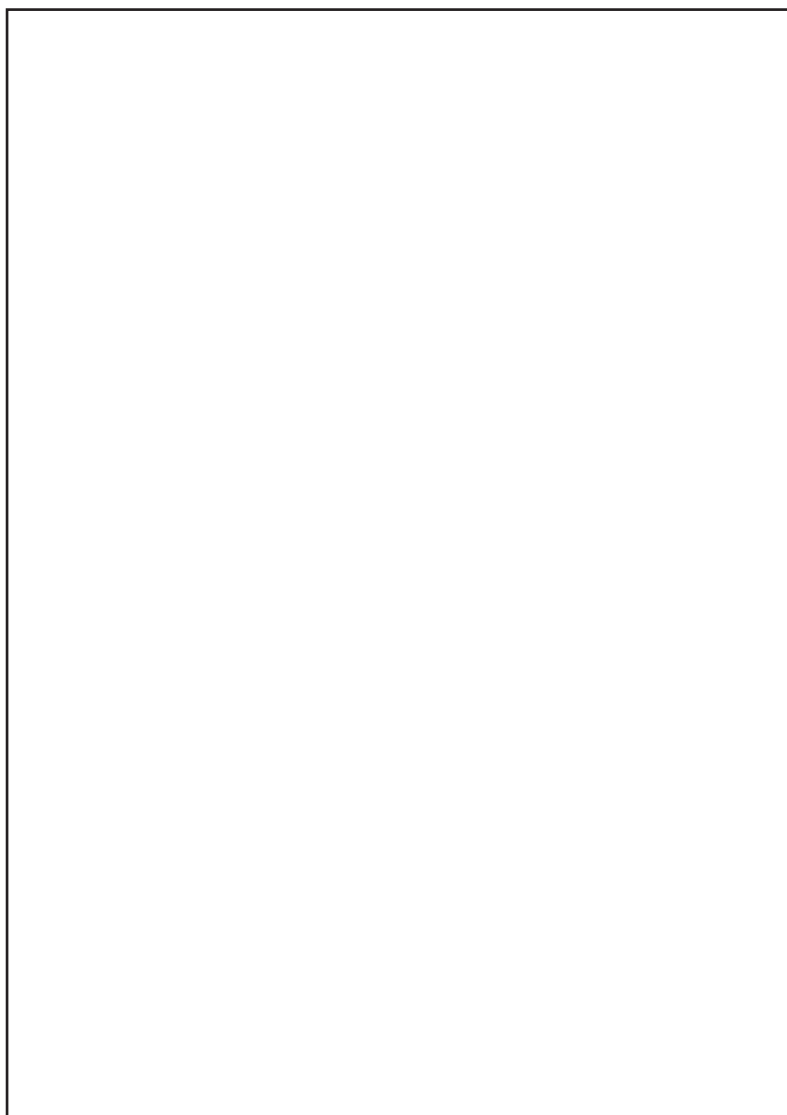
Ratolest

SVETOVÁ PROZA

SVETOVÁ PRÓZA

Auður Ava
Ólafsdóttir

Ratolesť

Z islandčiny preložila
ZUZANA STANKOVITSOVÁ

slovarť

Copyright © Auður Ava Ólafsdóttir 2007

Published by arrangement with Editions Zulma

and Literary Agency Agence de l'Est.

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2013

Translation © Zuzana Stankovitsová 2013

ISBN 978-80-556-0753-5

Táto kniha bola preložená vďaka láskavej podpore Islandského literárneho fondu.

This book has been published with a financial support of

Bókmenntasjóður / Icelandic Literature Fund.

Bókmenntasjóður

The Icelandic Literature Fund

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukována ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmikoľvek prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Venované mojej matke

*„Dal som vám všetky semenné rastliny na zemi
a všetky stromy, prinášajúce ovocie, v ktorom je semeno.“
(Prvá kniha Mojžišova 1,29)*

1

Keďže opúšťam krajinu a neviem naisto, kedy sa vrátim, rozhodol sa môj sedemdesiatsedemročný otec usporiadať pamätihodnú poslednú večeru a z maminho rukou písaného receptára uvariť niečo, čo by pri podobnej príležitosti pravdepodobne uvarila aj ona.

– Napadlo mi, že by som mohol pripraviť vyprážanú tresku a kakaovú polievku so šľahačkou, – navrhol. Kým sa otec usiloval zistiť, ako sa varí kakaová polievka, vybral som sa naším sedemnásťročným saabom vyzdvihnúť Józefa z domu. Už čakal pripravený na chodníku a očividne sa tešil, že ma vidí. Keďže odchádzam, vyobliekal sa do najlepšieho obleku a do poslednej košele od mamy, fialovej s motýlikovým vzorom.

Kým otec pražil cibuľu a kúsky ryby čakali obalené v strúhanke, zašiel som do skleníka po odrezky ruží, ktoré si chcem vziať so sebou. Otec ma po chvíli nasledoval s nožnicami v ruke, aby nastrihal pažitku na tresku. V päťách mu mlčky kráčal Józef, no do skleníka odvtedy, čo februárové búrky rozbili na márne kúsky niekoľko okien, radšej nev kročil. Postával vonku vedľa snehového záveja a pozoroval nás. S otcom mali oblečené podobné vesty, orieškovohnedé so žltým károm.

– Mama dávala na tresku pažitku, – vyhlásil otec. Vzal som mu z rúk nožnice, nahol som sa nad vždyzelené trsy v kúte skleníka, nastrihal som trochu pažitky a podal ju otcovi. Som jediným dedičom maminho skleníka, ako mi otec pravidelne pripomína, i keď od veľkopestovania máme ďaleko. Nemáme v ňom tristopäťdesiat rajčiakov a päťdesiat sadeníc uhoriek, čo by sa dedili z matky na syna, vlastne iba ruže, a tie sa postarajú samy o seba, takže sa im netre-

ba mimoriadne venovať. Rajčiakov nám ostalo tak zo desať kričkov. Počas mojej neprítomnosti ich bude polievať otec.

– Nikdy som nemal vzťah k zelenine, Lobbi, to bola vždy záľuba tvojej mamy. Nedokážem ani zjesť viac než jednu rajčinu týždenne. Koľko rajčín, vravíš, že bude z každého krička?

– Tak ich skús niekomu darovať.

– Nemôžem predsa chodiť po susedoch s rajčinami.

– A čo Bogga?

Povedal som to, hoci sa nazdávam, že mamina dlhoročná priateľka má na zeleninu rovnaký názor ako otec.

– Hádam si nemyslíš, že budem každý týždeň chodiť k Bogge s tromi kilami rajčín! Ešte by mohla chcieť, aby som ostal na večeru.

Už tuším, čo bude nasledovať.

– Chcel som pozvať aj ich, to dievča aj s malou, – pokračuje otec, – ale vedel som, že by si bol proti.

– Áno, som proti. S tým dievčaťom, ako ju ty voláš, predsa nie sme pár a ani sme nikdy neboli, hoci máme spolu dieťa. Bola to náhoda.

Už som to otcovi niekoľkokrát vysvetlil a malo by mu byť jasné, že dieťa je plodom chvíľkovej nepozornosti, pričom vzťah medzi mnou a jeho matkou trval štvrtinu noci, dokonca skôr iba päťtinu.

– Tvoja mama by nemala nič proti tomu, keby dievčatá prišli na tvoju poslednú večeru.

Vždy, keď chce otec dodať váhu svojim slovám, zavolá si na pomoc mamu zo záhrobia, aby ho podporila.

Cítim sa čudne, keď tu takto stojím takpovediac na mieste počatia pri svojom zostarnutom otcovi a duševne zaostalom dvojčati čakajúcom za sklom.

Otec neverí na náhody, aspoň nie v prípade najdôležitejších udalostí života – narodenia a smrti. Život predsa nevznikne a nevyhasne len tak, náhodou. Nevie pochopiť, že počatie môže byť neplánovaným výsledkom jediného stretnutia, že muž sa môže ocitnúť v posteli so ženou len

tak nečakane, ba nerozumie ani tomu, že príčinou smrti môžu byť mokrý asfalt alebo kamienky v zákrute. Vedť možno nájsť aj iné príčiny: čísla a výpočty. Otec o všetkom rozmýšľal inak. Podľa neho svet stojí na číslach, lebo sú najskrytejšou podstatou stvorenia, a z dátumov sa dá vyčítať hlboká pravda a krása. To, čo ja nazývam náhodou alebo príležitosťou, v závislosti od situácie, je pre otca súčasťou komplikovaného systému. Priveľa náhod nemôže byť len zhoda okolností. Jedna ešte možno áno, ale nie tri, nie také, ktoré sa opakujú, vravieva. Mamine narodeniny, narodeniny jeho vnučky a deň maminho úmrtia, to všetko sa spája s jedným a tým istým dátumom v kalendári, so siedmym augustom. Osobne otcovým výpočtom nerozumiem, podľa mojej skúsenosti práve vtedy, keď človek niečo očakáva, stane sa niečo úplne iné. Nemám však nič proti tomu, čím si elektrikár na dôchodku kráti čas, kým sa jeho výpočty netýkajú mojej nedbanlivosti pri používaní antikoncepcie.

– Dúfam, že pred ničím neutekáš.

– Nie. S dievčatami som sa rozlúčil včera, – dodal som. Otec vie, že sa so mnou ďalej nedostane, takže radšej mení tému.

– Nevieš náhodou, kam mama založila recept na kakao-vú polievku? Kúpil som aj šľahačku.

– Nie, ale môžeme ju skúsiť uvariť spolu.

2

Keď som sa vrátil zo skleníka, Józef už sedel za stolom s rukami zloženými v lone, vystretý ako svieca, vo fialovej košeli a červenej kravate. Môj brat je veľkým nadšencom módy a farieb a podobne ako otec rád nosí kravaty. Otec zapol dve platne sporáka, pod hrncom so zemiakmi a pod panvicou, a nastavil ich na najvyššiu teplotu. Zdá sa, ako-by varenie nemal úplne pod kontrolou, ale možno je len

nervózny, lebo odchádzam. Obišiel som ho a nalial som do panvice olej.

– Mama vždy používala margarín, – podotkol.

Ani jeden z nás nie je dobrý kuchár. Moja úloha v kuchyni väčšinou spočívala v uvoľňovaní vrchnákov na pohároch s kapustou a otváraní konzerv hrachu. Mama ma, samozrejme, stále nútila umývať riad a Józefa utierať. Každý tanier utieral celú večnosť, takže som mu nakoniec utierku vždy vzal a dokončil to sám.

– Tresku si už asi tak skoro nedáš, Lobbi, – poznamenal otec. Nechcem sa ho dotknúť priznaním, že po štvormesačnej skúsenosti s prácou na rybárskej lodi by mi vôbec neprekážalo, keby som rybu už nikdy v živote ani len nevidel.

Otec chcel svojim chlapcom uvariť skutočnú lahôdku, a tak nás prekvapil karí omáčkou.

– Pripravil som ju podľa Bogginho receptu.

Omáčka má zvláštnu, no zato peknú zelenkavú farbu, podobnú tráve ligotajúcej sa po jarnom daždi. Spýtal som sa ho, kde sa vzala tá farba.

– Použil som karí a zelené potravinárske farbivo, – vysvetlil mi. Všimol som si, že vedľa taniera mi položil pohár rebarborového džemu.

– Toto je posledný pohár, ktorý nám ešte ostal po mame, – oznámil mi a ja som sa zadíval na jeho plecia, ako v hnedej károvej veste mieša omáčku v hrnci.

– Vari nebudeme jesť k rybe rebarborový džem!

– Nie, len som si myslel, že by si si ho možno chcel vziať so sebou.

Jósef mlčí a ani otec toho pri stole veľa nenahovorí, nikto z nás vlastne nie je veľmi zhovorčivý. Naložil som bratovi a porozkrajoval som mu zemiaky na polovice. Zelená omáčka sa mu nepozdáva; opatrne ju z ryby zoškrabal a odhrnul na okraj taniera. Dívam sa na svojho brata, do jeho hnedých očí; až desivo sa podobá na jedného známeho herca. Ťažko povedať, čo sa mu práve odohráva v hlave. Aby som napravil

jeho prehrešok a udržal pri stole rovnováhu, bohato som si nabral z otcovej omáčky. Vtedy ma brucho rozbolelo prvý raz.

Po večeri, kým som umýval riad, začal Józef robiť pukan-ce, ako vždy, keď cez víkend prichádza na návštevu. Z príbor-níka vybral ten istý hrniec s hrubým dnom, odmeral presne tri polievkové lyžice oleja a opatrne z vrecka sypal kuku-ricu, kým žlté zrníčka celkom nepokryli dno nádoby. Po-tom ju prikryl pokrievkou a horák nastavil na štyri minú-ty na najvyššiu teplotu. Keď sa olej rozohrial, znížil teplotu na dvojku. Medzitým vybral sklenenú misu a soľ, z hrnca však nespúšťal zrak, kým pukance neboli hotové. Potom sme si všetci traja spolu pozreli publicistickú reláciu. Sedeli sme na pohovke, brat ma držal za ruku. Sklenená misa s pukan-cami stála na stolíku. Pol druhá hodiny po príchode na svoju víkendovú návštevu mi moje dvojča podalo cédečko s pes-ničkami. Nastal čas tancovať.

3

Neberiem si toho so sebou veľa a otec sa čuduje, že mám tak málo batožiny. Odrezky som zabalil do vlhkých novín a uložil som ich do prednej priehradky plecniaka. Vezieme sa v saabe, ktorý patrí otcovi, čo mi pamäť siaha. Józef ti-cho sedí na zadnom sedadle. Otec si nasadil baretku, ktorú nosieva vždy, keď sa vydáva autom na dlhšie vzdialenosti, teda za mesto. Ide oveľa pomalšie, ako je najvyššia povole-ná rýchlosť, od nehody nejazdí rýchlejšie než štyridsať ki-lometrov za hodinu. Cez drsné lávové pole ide tak pomaly, že môžem v krvavočervenom úsvite pozorovať vtáky, čo sa v pravidelných odstupoch zjavujú na fialových výčnel-koch lávy ako melancholická, stupňujúca sa skladba. Na-vyše otec nie je skúsený vodič, väčšinou šoférovala mama. Za nami sa už vytvoril dlhý rad áut, neustále hľadajúcich príležitosť predbehnúť nás. Môjho otca to však vôbec ne-

ruší, sústreďuje sa na jazdu. Napriek tomu sa neobávam, že by som zmeškal let, lebo otec príde vždy a všade načas.

– Nemám šoférovať ja, oci?

– Ďakujem, synak, ale netreba. Len si ty užívaj krajinu, ktorú už čoskoro opustíš. Cez lávové pole sa asi tak skoro nepovezieš.

Chvíľu obaja mlčíme, kochám sa krajinou, ktorú už čoskoro opustím. Neskôr, keď sme prešli okolo odbočky smerujúcej k majáku, sa otec predsa len chcel zhovárať o mojich plánoch do budúcnosti a o tom, čo túžim v živote robiť. Môj záujem o záhradníctvo ho neuspokojuje.

– Nehnevaj sa, že sa ťa takto vypytujem na plány, Lobbi. Veď to nie je zo zvedavosti, ani v zlom.

– To je v poriadku.

– Už si sa rozhodol, čo chceš študovať?

– Veď som si našiel miesto záhradníka.

– Ale s tvojimi študijnými predpokladmi...

– Oci, nezačínaj s tým zasa!

– Myslím si, že mrháš svojím talentom, Lobbi.

Otcovi sa to ťažko vysvetľuje, záhrada a ruže v skleníku boli maminým a mojím spoločným koníčkom.

– Mama by ma pochopila.

– Nuž áno, tvoja mama väčšinou schvaľovala všetko, čo si si zaumienil, – vyhlásil. – Nemala by však určite nič proti tomu, keby si šiel študovať.

Keď sme sa presťahovali do novej štvrte, nebolo tam nič, len pustatina posiatá štrkom a skalami. Všade stáli novostavby alebo základy domov spolovice naplnené žltkastou vodou. Nízke riedke kríky vyrástli až oveľa neskôr. Štvrť sa otvárala smerom k moru, väčšinou tu fúkalo a v záhradách sa nedal vytvoriť nijaký úkryt, takže ľudia čoskoro prestali na svojich pozemkoch pestovať kvety. Mama ako prvá v našej štvrti začala vysádzať stromy. Počas prvých rokov ju považovali za čudáčku, lebo sa usilovala o nemožné. Kým ostatní sa uspokojili s pokusmi vypestovať trávnik

a živý plot, aby sa v lete mohli tri dni opaľovať vo vánku, ona na záveternej strane domu vysádzala zlatý dážď, javory, jasene a kvitnúce kríky. Nevzdávala sa, hoci sadenice zavše strkala takmer medzi kamene.

Nasledujúce leto otec postavil na južnej strane domu skleník. Rastliny sme najskôr zasadili doň a potom sme ich v prvý alebo druhý júnový týždeň, keď už v noci prestalo mrznúť, premiestnili von. Zo začiatku sme ich plánovať nechali vonku len počas leta a potom ich opäť presunúť dnu, občas však bola jeseň pekná, a tak sme presun o mesiac oddialili. Až sme ich jednej zimy nechali odpočívať pod dvojmetrovou snehovou prikrývkou. V maminej záhrade všetko prekvitalo; čoho sa dotkla, to rástlo. Postupne sa náš malý pozemok premenil na rozprávkovú záhradu, ktorá vzbudzovala pozornosť aj údiv. Odkedy mama umrela, susedky niekedy prichádzali po radu ku mne.

- Potrebuje to trochu starostlivosti, no predovšetkým čas, - tak by sa v skratke dala zhrnúť mamina záhradkárska filozofia.

- Nepopieram, že ste s mamou mali váš vlastný svet, do ktorého sme my s Józefom nikdy nepatрили. Možno sme mu ani nerozumeli.

Otec od istého času začal o sebe a Józefovi hovoriť, stáby tvorili jeden celok - my s Józefom, vravieva.

Mame z času na čas uprostred svetlej letnej noci napadlo vyjsť do záhrady alebo do skleníka a voľačo porobiť, ani čo by nepotrebovala spánok ako ostatní ľudia, najmä nie v lete. Keď som sa v noci vracal domov zo stretnutí s kamarátmi, často som ju našiel medzi záhonmi s červeným vedrom, na rukách s ružovými záhradnými rukavicami, kým otec vnútri spal spánkom spravodlivých. Nikde, samozrejme, nebolo ani živej duše, len neuveriteľný pokoj. Mama ma pozdravila a hľadela na mňa, akoby o mne vedela niečo, čo som netušil ani ja sám. Na chvíľu som si k nej prisadol do trávy, aby mala spoločnosť, a symbolicky som vy-

trhol zopár trsov buriny. V ruke som držal nedopitú fľašu piva, položil som si ju na záhon, ľahol som si s hlavou opretou o predlaktie a hľadel na tiahnuce sa oblaky. Keď som chcel byť s mamou sám, išiel som za ňou do skleníka alebo do záhrady; tam sme sa mohli zhovárať. Občas sa pohrúžila do seba, a keď som sa jej spýtal, na čo myslí, odvetila áno, áno, to, čo si práve povedal, sa mi pozdáva. A potom sa na mňa súhlasne a povzbudzujúco usmiala.

– Záhradníctvo predsa nie je perspektívne pre takého výborného študenta, ako si ty.

– Odkedy som ja výborný študent?

– Hoci je tvoj otec už starý, synak, ale ešte nie senilný. Náhodou som odložil všetky tvoje vysvedčenia. V dvanástich si bol najlepší v triede. V šestnástich najlepší v celom ročníku a zmaturoval si s vyznamenaním.

– Nechce sa mi veriť, že si to všetko odkladáš! Ležalo to predsa v škatuli dolu v pivnici. Veď tie haraburdy už konečne vyhod', oci!

– Neskoro, Lobbi. Už som ich odniesol Thrösturovi do dielne, nech mi ich zarámuje.

– To hádam nemyslíš vážne!

– Naozaj nechceš ísť na univerzitu?

– Nie, určite nie teraz.

– Čo tak študovať botaniku?

– Nie.

– Biológiu?

– Nie.

– Alebo biológiu, či genetiku rastlín so zameraním na biotechnológie?

Otec sa očividne informoval. Oboma rukami zvieral volant a oči ani na sekundu nespustil z cesty.

– Nie. Veda ma nezaujíma a nechcem ani učiť na vysokej škole.

Oveľa lepšie sa cítim na vlhkej pôde, tam som vo svojom živle. Dotýkať sa živých rastlín je niečo úplne iné, v labo-

ratóriu predsa necítiť, ako voňajú po daždi. Ťažko sa však dá otcovi priblížiť môj a mamin svet. Mňa zaujíma to, čo vyrastá z úrodnej pôdy.

– Napriek tomu chcem, aby si vedel, že som našetril trochu peňazí, ktoré môžeš použiť, ak sa predsa len rozhodneš ďalej vzdelávať a ísť na univerzitu. Dostaneš ich spolu s dedičstvom po mame. Józefovi stačí, čo má, – dodal otec.

– Samozrejme, že sa postarám, aby mu nič nechýbalo.

– Ďakujem.

O záhradníctve sa s ním už ďalej nechcem zhovárať. Nemôžem predsa svojmu otcovi elektrikárovi povedať, že ešte celkom neviem, čo chcem robiť, že sa ťažko dá o niečom takom raz a navždy rozhodnúť v jednom životnom okamihu.

– So snami to ďaleko nedotiahneš, Lobbi, – odvetil by otec.

– Chod' za svojím snom, – povedala by mama. A potom by sa zadívala cez kuchynské okno, akoby zrakom prechádzala po rozsiahlych pozemkoch, čo v skutočnosti tvorilo zopár metrov v skleníku a ďalších niekoľko metrov pri plote. A záhrada by bola taká rozkvitnutá, že by pre porast všakovakých rastlín, stromov a kríkov ani nebolo vidieť cez plot, no ona by hľadela von, ani čo by očakávala nejakých hostí zďaleka. Potom by do misky nasypala sušené slivky a doliala by ju vodou z vodovodu.

– Nuž, je to, samozrejme, lepšie, ako sa celé mesiace trmácať na lodi s morskou chorobou, – podotkol otec nakoniec.

4

Mlčky pokračujeme v ceste naprieč lávovým poľom. Rozlúčková večera mi ešte vždy leží v žalúdku a zdá sa mi, že nevoľnosť, ktorú pravdepodobne vyvolala zelená omáčka, sa priamo tu, uprostred lávového poľa, neďaleko miesta, kde sa prevrátilo mamino auto, mení na neutíchajúcu bolesť. Spoznávam zákrutu, v ktorej auto zišlo z cesty; je v nej

malá priehlbina porastená trávou a zdá sa mi, že presne vi-
dím aj miesto, kde mamu vysekávali z vraku.

– Tvoja mama nás nemala opustiť skôr než ja, veď bola
odo mňa o šesťnásť rokov mladšia, – vzdychol si otec, keď
sme tade prešli.

– Veru, nemala nás opustiť skôr než ty.

Mama mávala kadejaké nápady, napríklad ísť na svoje na-
rodeniny zbierať ostružiny, ríbezle či iné plody skoro ráno
na akési tajomné obľúbené miesto, ku ktorému viedla ces-
ta cez lávu. Chcela nám, svojim chlapcom – tak nás s otcom
a Józefom vždy volala –, pripraviť vafle s čerstvo nazbiera-
nými čučoriedkami a so šľahačkou. Až teraz si uvedomu-
jem, že pre ňu muselo byť zavše ťažké mať doma len samých
chlapov a dcéru nie.

Nenáhlivo sa v duchu blížim k mame sediacej v aute pre-
vrátenom v lávovej priehlbine. Pomaly skúmam prírodu, dlho
krúžim nad tým miestom ako kameraman na žeriave sníma-
júci zábery zo vzduchu, až sa nakoniec dostávam k mame,
k postave v hlavnej úlohe. Je siedmeho augusta, ale rozhodol
som sa pre skorú jeseň. Príroda je preto plná červenej a zlatis-
tej farby. Na scéne nehody si predstavujem celú paletu odtie-
ňov červenej: fialovú čučoriedku, krvavočervené nebo, fialo-
vočervené lístie na neďalekých kríkoch, zlatistý mach. Mama
mala oblečený bordový sveter, takže zrazenú krv na ňom ne-
bolo vidieť, kým ho otec doma vo vani nevypral. Tým, že sa
dopodrobna zaoberám detailmi prírodnej scenérie, ako keď
človek najskôr preskúma pozadie obrazu a až potom samot-
ný objekt, predlžujem čas do matkinej smrti a odďaľujem ne-
vyhnutnú rozlúčku. Výjav si predstavujem buď tak, že mama
je ešte vždy vo vraku auta, alebo ju z neho práve vystrihli
a uložili na zem. Rozhodol som sa, že to bolo na tej malej ro-
vinke na dne lávovej priehlbiny, ktorá vyzerá, ani čo by nie-
kto odrezal vrcholy dvoch tufúr a potom do nich nasial trávku;
tam ju opatrne položili. V mojej mysli občas ešte prejavuje
známky života, alebo už umrela. Otec ide tak pomaly, že mám

čas všimnúť si aj stromček, ktorý je ešte vždy tam, kde som ho zasadil; borovica horská, môj lesnícky pokus uprostred rozrytého lávového poľa, jeden osamotený stromček medzi nehostinnými kameňmi, ktorým som to miesto pre mamu posvätil.

– Nie je ti zima? – spýtal sa otec a naplno zapol kúrenie. V aute je teplo ako v saune.

– Nie, nie je.

Zato ma bolí žalúdok, ale to otcovi radšej nespomeniem. Jeho obavy bývajú zdrvivúce. Mama si tiež robievala starosti, ale inak, ona ma chápala.

– Tak, a o chvíľu sme tam, Lobbi, už vidím lietadlá.

Keď sa blížime k letisku, z pohoria sa dvíha čierna prikrývka, pod ktorou sa črtá úsvit ako svetlomodrý kúdol dymu, nízke februárové slnko odhaľuje šmuhy na prednom skle.

Otec s bratom ma odprevadili až do odletovej haly.

Pri rozlúčke mi otec podal balíček zabalený v darčekovom papieri.

– Rozbaľ ho, až keď pristaneš, – povedal. – Možno si tak pred spaním na mňa spomenieš.

S otcom som sa rozlúčil silným, nie však veľmi dlhým objatím; rýchlo som ho stisol a potľapkal po chrbte ako chlap. Rovnako som sa rozlúčil aj s Józefom, ktorý sa potom ihneď vrátil k otcovi a chytil ho za ruku. Vtom otec vytiahol zo zadného vrečka nohavíc hrubú obálku a podal mi ju.

– Bol som v banke a vybral som ti nejaké peniaze, človek nikdy nevie, čo všetko sa môže stať v zahraničí.

Keď som sa letmo obzrel cez plece, zbadal som otca s bratom vychádzať z budovy letiska. Zo zadného vrečka mu napoly trčí peňaženka. Obaja sú v krátkych sivých kabátoch, ktoré otec nedávno kúpil, takže sa nedá povedať, ktorý z nich je oblečený lepšie. Čo sa týka výzoru, Józef je mojim úplným opakom – nízky, s hnedými očami a s tmavou pokožkou, akoby sa práve vrátil z pláže. Moje dvojča je také upravené, že nebyť farebnej kombinácie jeho šiat, pokojne